

Нов план за раст за Западен Балкан

*Засилување на соцо-
економската конвергенција на
Западниот Балкан
со ЕУ и забрзување на ЕУ
реформите*

ЈУНИ 2024

#WesternBalkans
#EUEnlargement
#WBGrowthPlan

ПЛАНОТ ЗА РАСТ ЗА ЗАПАДНИОТ БАЛКАН СЕ БАЗИРА НА 4 СТОЛБА

- 1** Подобрување на економската интеграција со **Единствениот пазар на Европската унија**
- 2** Засилување на економската интеграција во земјите од **Западниот Балкан преку Заедничкиот регионален пазар**
- 3** Забрзување на фундаменталните реформи
- 4** Зголемена **финансиска помош**

Планот за раст ќе биде имплементиран преку нов финансиски инструмент: **Предложениот инструмент за реформа и раст за Западниот Балкан од 6 билиони евра.**

6

билиони евра

€2 билиони во грантови

€4 билиони во заеми

2024-2027

Столб 1

ДОБЛИЖУВАЊЕ НА ЗАПАДНИОТ БАЛКАН ДО ЕДИНСТВЕНИОТ ПАЗАР НА ЕУ

ЕУ ќе отвори одредени области од Единствениот пазар на ЕУ кон партнерите од Западниот Балкан пред пристапувањето што ќе донесе опипливи придобивки за граѓаните. Партнерите од Западниот Балкан ќе треба да преземат фундаментални реформи, да се усогласат со правото на Европската Унија и да ги исполнат нивните обврски кон Заедничкиот регионален пазар.

Фокусот ќе биде на следните седум почетни приоритетни области:

- Слободно движење на добра
- Слободно движење на услуги и работници
- Пристап до единствената евро-платежна област
- Олеснување на патниот транспорт
- Интеграција и декарбонизација на енергетските пазари
- Единствен дигитален пазар
- Интеграција во индустриските синџири за снабдување

Столб 2

ПРОДЛАБОЧУВАЊЕ НА РЕГИОНАЛНАТА ЕКОНОМСКА ИНТЕГРАЦИЈА ВО ЗАПАДНИОТ БАЛКАН

Развојот на Заеднички регионален пазар е есенцијален од две причини:

- за отклучување на економскиот потенцијал на регионот, создавање можности за бизнис и работници и претворање на Западниот Балкан во поприлично место за европски инвеститори. Заедничкиот регионален пазар би додал 10% на регионалниот БДП* на економиите на Западниот Балкан со текот на времето.
- базиран на прифаќање и имплементација на ЕУ стандардите, тој е важен чекор на патот кон Единствениот европски пазар.

Столб 3

ЗАБРЗУВАЊЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИТЕ РЕФОРМИ

За зголемување на социо-економската конвергенција, партнерите од Западниот Балкан ќе треба да преземат реформи во областа на фундаменталните нешта.

Секој од партнерите од Западниот Балкан ќе подготви Агенда за реформи со сет од приоритетни реформи претставени преку главни одредници, наречени „услови за плаќање“. Нивното остварување ќе иницира пуштање на средства од новиот План за раст.

Забрзувањето на реформите ќе:

- го подобри економскиот раст, вклучително преку привлекување на странски инвестиции и зајакнување на регионалната стабилност;
- им помогне на партнерите од Западниот Балкан да напредуваат кон членство во ЕУ.

*Извор: Економските ефекти на пазарната интеграција во земјите од Западниот Балкан (англиски).

Групација Светска банка: <http://documents.worldbank.org/curated/en/09954400620232289/IDU062c50b5106fe8046d1080530898bbe45d6fa>

Столб 4

ЗГОЛЕМЕНА ФИНАНСИСКА ПОМОШ

Инструментот за реформа и раст за Западниот Балкан од 6 билиони евра комбинира грантови и заеми. Овој нов инструмент ќе ја надополни тековната финансиска помош под Инструментот за предпристапна помош (ИПА III).

Инструментот ќе пружи вкупна финансиска помош во износ од од 6 билиони евра за 2024-2027, што се состои од:

- 2 билиони евра во грантови по договорот за ревизија на Повеќегодишната финансиска рамка
- 4 билиони евра во високо концесивни заеми

КАКО ЌЕ РАБОТИ НОВИОТ ИНСТРУМЕНТ?

Најмалку 50% од вкупната сума (грантови и заеми) ќе одат за инвестиции преку Инвестициската рамка за Западен Балкан (ИРЗБ). Преостанатата сума на заеми ќе им биде од корист на Владите во Западниот Балкан. Пуштањето на какви и да се средства ќе зависи од напредокот во имплементацијата на мерките содржани во Агендите за реформи.

Исплатите ќе се вршат два пати годишно, врз основа на барања поднесени од страна на партнерите од Западниот Балкан и по верификација од страна на Комисијата за исполнување на релевантните услови, предуслови и општи услови за исплата, како макро-финансиска стабилност, издржан менаџмент на јавните финансии, транспарентност и надгледување на буџетот.

Во случај условите за исплата да не се исполнети, Комисијата ќе ја сопне исплатата или ќе ја одземе соодветната сума од истата. Партнерот од Западниот Балкан ќе има 1-2 години да ги исполни условите, во спротивно сумата ќе биде прераспределена помеѓу другите партнери во годините што следат.

